

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 680/2024-39

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Tibenským, Štefánikova 15, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/178/2021 z 22. augusta 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/178/2021 z 22. augusta 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/178/2021 z 22. augusta 2023 **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **384,08 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 29. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ku ktorému malo dôjsť uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/178/2021 z 22. augusta

2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Ústavná sťažnosť bola uznesením sp. zn. III. ÚS 680/2024 z 10. decembra 2024 prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Galanta domáhala zaplata 19 147,42 eur s príslušenstvom ako náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora pri vykonávaní rozvrhu výtlačku z predaja nehnuteľností v exekučnom konaní.

4. Exekučné konanie sa týkalo vymáhania úverovej pohľadávky banky voči spoločnosti [REDAKOVANÉ] vo výške 100 985,31 eur s príslušenstvom. Táto pohľadávka bola zabezpečená ručením zo strany sťažovateľky a jej nebohého manžela. Vo vzťahu k sťažovateľke bolo vedené samostatné exekučné konanie.

5. V rámci exekučného konania boli na dražbe predané nehnuteľnosti povinného za 83 771,05 eur.

6. Neskôr po dražbe bolo exekučné konanie zastavené z dôvodu výmazu povinného z obchodného registra (potom, ako bolo konkurzné konanie proti povinnému zastavené pre nedostatok majetku, pozn.).

7. Okresný súd po zastavení exekúcie schválil rozvrh výtlačku z dražby nehnuteľnosti tak, že na odmenu exekútora sa rozdelila suma 33 193,32 eur (bez DPH), na hotové výdavky suma 950,38 eur (vrátane DPH) a na pohľadávku oprávneného suma 51 084,20 eur. Odmena súdneho exekútora bola (podľa sťažovateľky nesprávne) určená zo sumy vymáhanej pohľadávky. Sťažovateľka nebola účastníkom tohto exekučného konania, a preto jej odvolanie súd odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

8. Sťažovateľka v podanej žalobe argumentovala tým, že v dôsledku nesprávne vypočítanej odmeny súdnym exekútorom bol oprávnený, vo vzťahu ku ktorému prevzala ručiteľský záväzok, uspokojený v nižšej miere, ako mal byť.

9. Okresný súd žalobu sťažovateľky zamietol s odôvodnením, že exekútor o rozvrhu výtlačku nerozhoduje, len ho spíše do zápisnice. Táto zápisnica o rozvrhu výtlačku z dražby nehnuteľnosti je v podstate len návrhom, ktorý možno napadnúť a preskúmať v súdnom exekučnom konaní. Aj v prípade, ak súdny exekútor pri určení svojej odmeny nepostupoval správne, bolo na príslušnom exekučnom súde, aby rozvrh výtlačku neschválil.

10. Krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil, pričom sa s právnym posúdením veci okresným súdom stotožnil.

11. Sťažovateľka podala dovolanie, ktorého prípustnosť založila na odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe podľa § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) pri riešení otázky „či súdny exekútor môže byť zodpovedný za škodu spôsobenú jeho postupom v rámci exekučného konania, ktorý je v rozpore s Exekučným poriadkom, ak postup exekútora následne schváli uznesením súd“. Ustálenú rozhodovaciu prax majú reprezentovať rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/179/2007 a sp. zn. 3MCdo/20/2010 a rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 308/2010 a sp. zn. II. ÚS 289/2008. Dovolací súd vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu dospel k záveru, že k odklonu nedošlo, pretože v sťažovateľkou

uvádzaných rozhodnutiach sa zaoberal odlišnými skutkovými prípadmi, ktoré na vec sťažovateľky aplikovať nemožno. V troch prípadoch bola podstatou rozhodnutí zodpovednosť súdneho exekútora v prípade, ak vykoná dražbu napriek vedomosti o podanej vylučovacej žalobe (pričom súd o takej žalobe pri schvaľovaní príklepu vedomosť nemá). Vo veci sp. zn. IV. ÚS 308/2010 ide podľa najvyššieho súdu rovnako o skutkovo odlišný prípad, keď sťažovatelia namietali nesprávne právne posúdenie otázky, či vydražiteľke možno uložiť povinnosť vydať sporné nehnuteľnosti v prípade, ak k dražbe došlo bez ich vedomia ako vlastníkov nehnuteľností.

12. V druhom rade podala sťažovateľka dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom nesprávne právne posúdenie videla pri riešení otázky, „*či schválenie rozvrhu výťažku z dražby nehnuteľnosti súdom zbavuje súdneho exekútora zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávne vykonaným rozvrhom súdnym exekútorom, v ktorom si nesprávne rozvrhol svoje trovy viac, ako mu patrí*“.

13. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že sťažovateľka v podanom dovolaní iba prehodnocuje skutkové závery odvolacieho súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi žalovaným a škodou. Poukazuje na to, že sťažovateľkou podaná dovolacia otázka je otázkou skutkovou, nie právnou, a preto podané dovolanie odmietol. Na vydanie odkladu vykonateľnosti rozhodnutia krajského súdu a okresného súdu neboli podľa najvyššieho súdu splnené podmienky, a preto návrhu sťažovateľky ani v tomto smere nevyhovelo.

II.

Argumentácia sťažovateľky

14. Sťažovateľka argumentuje, že ani schválenie rozvrhu výťažku z dražby súdom nezabavuje žalovaného zodpovednosti za škodu. Tvrdí, že pokiaľ si žalovaný svoju odmenu vypočítal a v konečnom dôsledku aj vymohol v rozpore so zákonom, ide o nesprávny úradný postup a jeho zavinenie. Sťažovateľka je toho názoru, že súdny exekútor je ten, ktorý vykonáva rozvrh, v ktorom určuje poradie a spôsob úhrady nárokov (vrátane vlastnej odmeny), na ktoré treba prihliadať. Uvádza, že nebyť nesprávne vykonaného rozvrhu súdnym exekútorom, škoda by bez tejto príčiny nebola vznikla a bez ohľadu na rozhodnutie exekučného súdu by si súdny exekútor nemohol uspokojiť svoje nesprávne vypočítané trovy.

15. Podľa názoru sťažovateľky mala byť žalovanému priznaná odmena 14 046,50 eur, čo predstavuje 20 % z vymoženej pohľadávky, napriek tomu mu bola priznaná odmena 33 193,92 eur, čo predstavuje 65 % z vymoženej pohľadávky.

16. Sťažovateľka nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu, že ňou uvádzané rozhodnutia (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/179/2007 a sp. zn. 3MCdo/20/2010 a rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 308/2010 a sp. zn. II. ÚS 289/2008) sa zaoberajú odlišnými skutkovými prípadmi, ktoré nemožno aplikovať na prejednávany spor. Uvádza, že ústavný súd vo svojich rozhodnutiach celkom jednoznačne uvádza, že poškodený sa môže domáhať náhrady škody, ak súdny exekútor pri svojej činnosti poruší zákon a nesplní si svoju povinnosť. Poukazuje tiež na to, že, ako to vyplýva z uznesenia o schválení rozvrhu výťažku, súdny exekútor nepredložil s návrhom na schválenie rozvrhu rozhodnutie súdu o zastavení exekúcie, čím došlo k zavádzaniu súdu, a ak by súd mal vedomosť o právoplatnom zastavení exekúcie, určite by rozvrh výťažku podľa názoru sťažovateľky neschválil.

17. Sťažovateľka zdôrazňuje, že ako ručiteľka k vymáhanej pohľadávke nemala v exekučnom konaní k dispozícii žiadne prostriedky, ako namietat rozhodnutie súdu o schválení rozvrhu. Tvrdí, že ňou položená dovolacia otázka je otázkou právnou, a najvyšší súd preto porušil jej práva, keď sa ňou nezaoberal.

III.

Vyjadrenie najvyššieho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

18. Najvyšší súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že si je vedomý konštatovanej rozhodovacej praxe ústavného súdu, podľa ktorej hranica medzi právnymi a skutkovými otázkami je tenká, pokiaľ ide o otázky smerujúce k posúdeniu príčinnej súvislosti medzi namietaným protiprávnym konaním a vznikom škody, v danom prípade ale dospel k záverom prezentovaným v napadnutom uznesení, na ktorých zotrváva i naďalej.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

19. Právny zástupca zúčastnenej osoby (súdneho exekútora) zdôraznil, že v priebehu konania pred všeobecnými súdmi tieto opakovane ustálili, že škoda, ktorú si sťažovateľka nárokuje, nemohla vzniknúť v príčinnej súvislosti s konaním súdneho exekútora, ale len v priamej príčinnej súvislosti s konaním súdu, ktorý schválil rozvrh výťažku uznesením, pričom predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť.

20. Hlavnou príčinou vzniku škody bolo teda rozhodnutie súdu, ktoré aprobovalo postup súdneho exekútora v exekučnom konaní.

21. Uplatnením nároku na náhradu škody voči súdnemu exekútorovi tak sťažovateľka obchádza uplatnenie nároku podľa osobitného predpisu [rozumej zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci“), pozn.].

III.3. Replika sťažovateľky:

22. Sťažovateľka v replike zdôrazňuje, že z dôvodu, že nebola účastníčkou exekučného konania, schválenie rozvrhu výťažku pre ňu nie je záväzné (II. ÚS 142/2016), a preto nie je voči nej možné uplatňovať (negatívne) účinky tohto rozhodnutia. Keďže schválenie rozvrhu výťažku je vecne nesprávne, *in concreto* na nezákonnosti nemožno stavať zákonnosť.

23. Pokiaľ ide o pochybnosť týkajúcu sa rozlišovania skutkových a právnych námietok, poukazuje na to, že v pochybnostiach súdy majú postupovať v prospech dovolateľa, a poukazuje tiež na nevhodnosť odmietnutia dovolania, pretože v dobrej viere (a správne) pred najvyšším súdom otvorila otázku zásadného právneho významu.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie, že súdny exekútor si v exekučnom konaní, ktorého sťažovateľka účastníčkou nebola, uplatnil nezákonný (a premrštený) nárok na výpočet svojej odmeny. Uvedený postup súdneho exekútora bol schválený súdnym rozhodnutím v predmetnom exekučnom konaní (schválenie rozvrhu výťažku exekúcie súdom). Sťažovateľky sa tento postup dotkol do tej miery, že ako ručiteľka za vymáhanú pohľadávku bola v konečnom dôsledku zodpovedná za nižšiu mieru uspokojenia oprávneného v exekúcii. Mala teda právny záujem na tom, aby pohľadávka oprávneného bola uspokojená v čo najvyššej miere, a to preto, aby ako ručiteľka nemusela o ukrátenú sumu platiť viac tomu istému veriteľovi.

25. Popísaný problém sťažovateľka riešila žalobou o náhradu škody.

26. Všeobecné súdy žalobu zamietli, a to v skutku jednoducho – poukázaním na nedostatok príčinnej súvislosti medzi konaním súdneho exekútora a spôsobením škody, pretože podanú žalobu právne kvalifikovali ako nárok na náhradu škody uplatnený podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku (účinného v čase začatia exekučného konania). Zo skutkového stavu v spore podľa ich názoru jednoznačne vyplývalo, že ak je v prípade za škodu niekto zodpovedný, môže to byť jedine exekučný súd, pretože ten obligatórne schvaľuje rozvrh výťažku exekúcie, ktorého návrh mu príslušný súdny exekútor na schválenie predkladá.

27. Ústavný súd súhlasí s názorom všeobecných súdov, že skutkový stav sporu nevykazuje nedostatky. Vo veci však na prvý pohľad rezonuje výklad niekoľkých systémovo zásadných právnych otázok, ktoré pre rozhodnutie sporu nemožno prehliadať a ktoré zároveň tvorili podstatu vo veci podaného dovolania v rámci námietky § 421 CSP.

28. V merite žaloby o náhradu škody sťažovateľka všeobecným súdom v prvom rade predostrela dilemu o potrebe výkladu princípu materiálnej spravodlivosti, a to vo svetle princípu právnej istoty reprezentovanom prekážkou rozsúdenej veci (*res iudicata*). V priebehu celého sporu totiž tvrdila, že sa nevie domôcť spravodlivosti (náhrady škody), pretože schválenie rozvrhu výťažku exekučným súdom nevie napadnúť opravným prostriedkom (resp. iným prostriedkom nápravy), a to preto, že nie je účastníčkou dotknutého konania. Schválenie rozvrhu výťažku ju však priamo ovplyvňuje, pretože za vymáhanú pohľadávku ručí, a tak sa neoprávnená výška výpočtu trov prenáša do konania, v ktorom už účastníčkou síce je, ale nikto s ňou o vecnej správnosti výšky neoprávneného výpočtu trov predošlej exekúcie diskutovať nebude (pretože všeobecné súdy a rovnako aj súdny exekútor sa počas celého konania odvolávali na to, že schválenie rozvrhu výťažku exekúcie súdom je v zmysle účinkov *res iudicata* všeobecne záväzné, na základe čoho bol postup súdneho exekútora plne opodstatnený).

29. Podstata princípu právnej istoty v predostretých okolnostiach spočívala v tom, že z právoplatného súdneho rozhodnutia (schválenia rozvrhu výťažku exekúcie) vyplývala jeho záväznosť a nezmeniteľnosť. Na základe uvedeného bolo zo strany súdov opodstatnené uvažovať, či dotknuté vlastnosti princípu právnej istoty nebránili presadeniu sa materiálnej spravodlivosti (spravodlivej náhrady škody), pretože (formálne) konvalidovali taký výpočet trov exekúcie, ktorý (potenciálne) nebol v súlade so zákonom.

30. V tomto kontexte bolo podstatné systematicky zodpovedať právnu otázku, či sťažovateľka mala možnosť riešenia svojej situácie prostredníctvom obrany v exekúcii vedenej z titulu ručiteľského záväzku. Zároveň však bolo nevyhnutné brať na vedomie, že každému, komu bola spôsobená škoda, právny poriadok priznáva právo na jej náhradu, a to prostredníctvom iniciácie príslušných konaní na náhradu škody. Bolo preto nevyhnutné tiež uvažovať, či prípadná obrana sťažovateľky v exekúcii vedenej na základe ručiteľského záväzku by bola spôsobilá dospieť k naplneniu tohto práva (pretože toho sa sťažovateľka podaným žalobným návrhom domáhala). Veci je relevantná aj úvaha, že exekučné konanie vedené z titulu ručiteľského záväzku je vedené v prospech oprávneného z exekučného konania, ktorý ale škodu nespôsobil (škoda má byť pričítateľná inému subjektu).

31. Konklúzia všeobecných súdov o nedostatku príčinnej súvislosti je konklúziou z pohľadu ústavného súdu neudržateľnou, pretože v okolnostiach prípadu zjavne nejde o posúdenie otázky skutkovej, ale právnej. Všeobecné súdy obsahom svojich rozhodnutí sťažovateľke nedávali odpoveď na podstatu príčinnej súvislosti spočívajúcej medzi konaním a následkom, ale skôr na určenie subjektu, ktorý je za škodu zodpovedný, čo sa vo výsledku *de facto* prejavilo v zamietnutí veci na základe nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného subjektu. Pasívna vecná legitímácia je ale vždy otázkou právnu, a nie skutkovou (II. ÚS 285/2017). Práve preto bola dovolacia námietka korešpondujúca problematike právneho posúdenia veci významného z hľadiska § 421 CSP úplne priliehajúca.

32. Ak súdy (výsledkom svojej rozhodovacej činnosti) aj mali na mysli, že dôsledkom zamietnutia žaloby sťažovateľky mal nastať stav, podľa ktorého by na presadenie svojho nároku mala správne žalovať exekučný súd, museli sa najprv právne vysporiadať s tým, či si sťažovateľka mala uplatniť svoj nárok voči exekučnému súdu podľa zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. K uplatneniu tejto zodpovednosti však bolo potrebné zodpovedať, či by podľa tohto zákona potrebovala disponovať možnosťou domôcť sa vyslovenia zrušenia alebo zmenenia rozhodnutia o schválení rozvrhu výťažku z dôvodu jeho nezákonnosti, ktorého sa ako ne-účastníčka dotknutého exekučného konania mala problém domôcť, a to práve v dôsledku už spomínanej záväznosti *inter partes* a nezmeniteľnosti dotknutého rozhodnutia ako dôsledkov princípu právnej istoty, na ktoré sa pri rozhodovaní veci sami odvolávali.

33. V opačnom prípade súdy stavali sťažovateľku pred neriešiteľnú situáciu. Podľa zmyslu odôvodnení svojich rozhodnutí sťažovateľke na jednej strane nepriznali žalovaný nárok, a to pre nesprávne pasívne žalovaný subjekt, na druhej strane ju odkázali na uplatnenie jej nároku podľa právnej úpravy, o ktorej možno dôvodne predpokladať, že sťažovateľka nesplní zákonné požiadavky na žalovanie nároku (*iura novit curia*) a k vyriešeniu určujúcich právnych otázok pre posúdenie sporu sa postavili z formalistických dôvodov negatívne.

34. Ústavný súd považuje za protiústavné tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Ústavný súd zároveň upozorňuje, že argument všeobecných súdov o nedostatku príčinnej súvislosti je súčasťou práve takého extrémne nelogického odôvodnenia majúci za následok porušenie práva na prístup k súdu s účinkom *denegatio iustitiae*.

35. Ústavný súd zároveň pripomína, že v konaní o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu,

v rámci ktorej uprednostňuje ten výklad právnej normy, ako aj súvisiacich právnych noriem, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv (IV. ÚS 96/06, II. ÚS 148/06).

36. Tento princíp „*in dubio pro libertate*“ plynie priamo z ústavného poriadku (čl. 1 ods. 1 ústavy a čl. 2 ods. 3 a čl. 4 listiny) a predstavuje „štrukturálny princíp liberálnodemokratického štátu, vyjadrujúci prioritu jednotlivca a jeho slobody pred štátom“ (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 557/05 z 24. 7. 2007). V nadväznosti na uvedené nie je prípustné vykladať medzerovitú právnu úpravu v neprospech jednotlivca, pretože verejná moc nemôže využívať nejasnosť právnej úpravy, ktorú sama spôsobilá (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 782/06 z 8. 1. 2009) [III. ÚS 333/2018, II. ÚS 106/2022, II. ÚS 263/2022].

37. Najvyšší súd napadnutým uznesením vec odmietol podrobiť dovolaciemu prieskumu, a to nadväzujúc na nelogickosť v rozhodovacej činnosti súdov nižšieho stupňa – argumentom, že posúdenie príčinnej súvislosti je otázkou skutkového charakteru a v rámci dovolacích námietok sťažovateľka len prehodnocuje právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov.

38. Práve v kombinácii nelogickosti odôvodnenia súdnych rozhodnutí s tým, čo sa právne žiadalo k obsahu žaloby o náhradu škody povedať, spočíval význam podaného dovolania. Sťažovateľka ním nepolemizuje „iba“ so simplexným právnym posúdením veci súdmi nižších stupňov. Najvyšší súd v tomto momente zamieňa napadnutie excesívne nelogickej rozhodovacej činnosti odvolacieho súdu za prehodnocovanie právneho posúdenia veci. Právne posúdenie veci v merite totiž malo zodpovedať riešeniu konfliktu medzi princípom materiálnej spravodlivosti a princípom právnej istoty.

39. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia. Vzhľadom na to, že k porušeniu základných práv sťažovateľky došlo v procesnej rovine spadajúcej do rozsahu práva na súdnu ochranu, ústavný súd návrhu v časti tvrdeného porušenia základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nevyhovel (výrok 4).

40. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľky na zrušenie napadnutého uznesenia a vrátenie veci na ďalšie konanie dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (výrok 2). Najvyšší súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze.

V.

Trovy konania

41. Zistené porušenie základných práv sťažovateľky odôvodňuje to, aby jej najvyšší súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením právnym zástupcom.

42. Opodstatnená výška náhrady bola ústavným súdom určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina priemernej mzdy za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Sťažovateľka má nárok na náhradu za tri úkony právnej služby, z toho dva úkony v roku 2023 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti, t. j. 2 x 208,67 eur) a jeden úkon v roku 2025 (vyjadrenie, t. j. 1 x 371 eur), čo spolu s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 12,52 eur a 1 x 14,84 eur) predstavuje 828,22 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 177,22 eur, keďže právny zástupca sťažovateľky je platiteľom dane z pridanej hodnoty. Pri určení výšky jej sadzby postupoval podľa § 27 ods. 5 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), v zmysle ktorého sa pri zmene sadzby dane použije pri každom vzniku daňovej povinnosti sadzba dane platná v deň vzniku daňovej povinnosti. Keďže daňová povinnosť právnomu zástupcovi sťažovateľky vznikla dňom dodania služby (§ 19 ods. 2 zákona o DPH), pri úkonoch právnej služby realizovaných a vyúčtovaných do 31. decembra 2024 použil ústavný súd sadzbu dane z pridanej hodnoty vo výške 20 % a pri úkonoch právnej služby realizovaných od 1. januára 2025 sadzbu dane vo výške 23 %.

43. Opodstatnená výška náhrady tak spolu predstavuje sumu 1 005,44 eur.

44. Keďže výška trov právneho zastúpenia vyčíslená právnym zástupcom sťažovateľky (384,08 eur) nepresiahla sumu, ktorá by sťažovateľke inak patrila, ústavný súd, súc viazaný petitom ústavnej sťažnosti, priznal náhradu trov v petitom požadovanej sume (výrok 3).

45. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu